

Krásný den vám přeji,
jak se vám daří?

Mě únorové rozhodnutí myslet víc na sebe než na želvy přineslo klid a také sílu, a tak se v březnu před mým odjezdem domů podařilo udělat spoustu věcí.

Velikou radost mám ze **zásahu ministerstva na ostrově Derawan**. V lednu u nás byla na ostrovech dobrovolnice Roswitha, která má manžela Indonésana a žije už dlouhá léta na Jávě. Velmi jí rozčílilo, jak se na Derawanu ve velkém během oslav nového roku prodávala želvovina. Napsala dopis přímo na ministerstvo a neuvěřitelné se stalo skutkem, za 6 dní od odeslání dopisu na Derawan přijela kontrola z ministerstva. Nikdo z místní vlády ani policie o nich nevěděl a tak také nikdo místní neupozornil předem a úředníci ministerstva našli mnoho suvenýrů z želvoviny. Konečně viděli pravdu. 28.2 už se na ostrov Derawan vydali s místní vládou a policií, **první velká vládní akce proti prodeji želvoviny** – zabavili mnoho náramků, přívěšků ale i vypreparované kriticky ohrožené karety pravé. Obyvatelé Derawanu byli víc než našťvaní. Informace o zásahu byly v televizi i v novinách. Se ctí z toho vyšlo jen těch pár prodejců, kteří s námi už od loni spolupracují a želvovinu už dávno neprodávají. 1.3 jsme se setkali s bupatim (starostou oblasti) a ukázali mu **krátký film o problémech želv v oblasti Berau** (prodej želvích vajec, želvoviny a masa těchto ohrožených plazů). **Velkou část snímku tvoří záběry Olivera Herédi**, který byl spolu se mnou na Silvestra na ostrově Derawan. Oliver tu natočil skvělé záběry prodeje obrovského množství želvoviny, starosta to šokovalo a hned založil **fórum na ochranu mořských želv složené z vládních i neziskových organizací v oblasti**. Mám radost z postupu, problém je, že si nejsem jistá, jak dlouho tento postoj místní vládě vydrží. Bohužel myslím, že až z Berau zmizí kontrola z ministerstva, vše se vrátí do starých kolejí a nezájmu místní vlády cokoli řešit. Byla bych ráda, kdyby tomu tak nebylo, jsem optimista nebo spíš idealista, ale na tohle už mám s místní vládou víc než dost zkušeností..důkazem je i to, že už **3. 3. 2016 se na Derawanu opět prodávala želvovina** a to ve 3 obchodech, opět byla zabavena, ale **17.3** jsem ji tu v jednom obchodu a jednom stánku objevila **znovu**.

Setkání se starostou oblasti Berau a založení Fóra na ochranu mořských želv.

I přes vládní akci se na Derawanu dál prodává želvovina ☹

Lidé z Derawanu jsou velmi tvrdohlaví a chtějí dokázat, že na svém ostrově si budou dělat, co chtějí. Nezajímají je zákony, nezajímá je etika, nezajímá je nic. Ukázali to i **29.3.2016, kdy na Derawan přišla na pláž kareta obrovská klast vajíčka**. Lekla se světla a lidí a chtěla se vrátit do moře, jenže to se nelíbilo místním, kteří na pláži čekali a chtěli vejce ukrást. **Vrhli se na vyhynutím ohroženou a zákonem chráněnou mořskou želvu a nožem jí otevřeli spodní část těla a vejce vybrali přímo z břicha samice**..Vrahy vyplašil jediný ochranář na Derawanu, pan Ading, táta našeho rangera Kennyho, utekli a na pláži zůstalo 8 vajec, krev, nůž i jedna sandále

pachatele..policie neudělala nic, vůbec nic.. Neskutečné, tenhle čin ve mně vzbudil opravdovou beznaděj a úzkost a zároveň motivaci s tím něco udělat. **Ráda bych sehnala peníze na ještě jednoho ochránáře, aby pan Ading na Derawanu na to všechno nebyl sám.** Výdaje jsou 5 000Kč měsíčně, kdo jste ochotní jakoukoli částkou pomoci, ozvěte se mi prosím. Případ jsme zveřejnili v novinách v Berau a snažím se na něj upozornit i mezinárodně. Snad to pomůže.

Vlevo: důkazy o vraždě karety obrovské na Derawanu.

Vpravo: Obchodnice, která želvovinu už od září 2015 neprodává, získala certifikát Turtle friendly shop.

Zatím alespoň dál **distribuuje** mapy oblasti **upozorňující na nevhodnost suvenýrů z želvoviny, vzděláváme místní děti a nabízíme obchodníkům trička a suvenýry z udržitelných materiálů.** Velmi mě potěšilo, že Arif, majitel obchodu na Derawanu, který se v lednu účastnil našeho workshopu na výrobu suvenýrů z kokosových ořechů, už vyrábí ve velkém a vydělal si už na přepočít asi 4000Kč. Svoje kokosové výrobky už prodává i pan Rambli z ostrova Maratua, oba muži jsou důkazem, že když se chce, jde to, jen člověk nesmí být líný, musí se snažit a výsledky se dostaví! V březnu se nám po roce snažení konečně podařilo zlegalizovat **certifikát Turtle friendly shop**, podepsala ho i místní vláda a my tak 17.3.2016, mohli oficiálně předat certifikát dvěma obchodům, které s námi spolupracují, želvovinu neprodávají a chtějí naopak s ochranou želv pomoci. **Pokud pojedete na ostrov Derawan, prosím hledejte obchody s tímto certifikátem a nakupujte výhradně v nich.** Oceníte tím jejich snahu a budete si jistí, že jste nepřispěli někomu, kdo se podílí na vybíjení želvích populací.

certifikát Turtle friendly shop a pan Arif, majitel obchodu, který vyrábí suvenýry z kokosu a ne z želvoviny.

Vybírat si u koho nakupujete je opravdu důležité, představte si, že jsem objevila **prodej želvoviny i na mezinárodním letišti v Balikpapanu.** A co mě šokovalo ještě víc, byl **prodej náušnic ze slonoviny na trhu v Maumere na Floresu.** Strašné, prostě prosím opravdu přemýšlejte dvakrát, než nakoupíte dárky z dovolené..

Vlevo:
mezinárodní letiště
Balikpapan – na cedulce je
dokonce napsáno
„želvovinový náramek“, že je
to nelegální nikoho nezajímá.
Vpravo:
náušnice ze slonoviny

Dobré zprávy máme z ostrovů Bilang-bilangan a Mataha – ani v březnu se tu neukázali **žádní zloději želvích vajec**. Bohužel se tu naopak ukázali **rybáři, kteří k lovu ryb používají dynamit**. Lovili touto zakázanou metodou okolo našich ostrovů v první zóně chráněného území během března dokonce 8x. Neuvěřitelné, dokonce přibyli noví aktéři, rybáři, kteří tu doteď dynamitem nelovili. Vláda ani policie zatím s lovem ryb dynamitem nechce mít nic společného, ale budeme se snažit dál a třeba se zdaří a i to jednou vyvolá nějakou vládní akci.

Vlevo: dynamit se
při lovu ryb
používat nesmí,
realita je ale jiná.
Vpravo:
dynamitem
zničené korály
vyplavené na pláž

Na ostrovy Bilang-bilangan a Mataha s námi v březnu jeli **dobrovolníci Anna Gosling z Německa a Alexandra Zdeňková s Tomášem Kolmanem**, kteří tu jednou byli už loni. Saša se o želvy dlouhodobě zajímá a projektu už velmi pomohla i v ČR, podílenská se například na vytvoření sborníku dobré praxe přírodovědného a technického vzdělávání v Ústeckém kraji, kde je i **lekce o mořských želvách**. Zkuste podle ní učit své žáky, ráda Vám na vyžádání sborník pošlu.

Anna
vypouští
právě
vylíhnuté
karety
obrovské
do moře

Dobrovolníci nám pomohli s úklidem odpadků z pláže, odstraňovali jsme ale i vyplavené klády a rozebrali jsme i oplocení chráněné části pláže na ostrově Mataha. Chráněná část pláže tu už nebyla funkční, příliš horko a písek prorostlý kořeny snížilo líhnutí úspěšnost želv a my se rozhodli přesunout oplocení a tím i chráněnou část pláže na vhodnější místo. Byla to docela fuška, zrezivělé šrouby, po 8mi letech rozebrat takovou stavbu nebylo jen tak, ale zvládli jsme to.

Složitě je to na ostrovech i s elektřinou. Jak jsem už několikrát psala, elektřina na ostrově Mataha od loňského května víc nefunguje, než funguje a špatné je to i s elektřinou na Bilang-bilanganu. Nestabilní proud tu v březnu zničil televizi, jediné spojení ochranářů se světem a s informacemi o dění mimo ostrov. Vyhorela a vyhořel i notebook jednoho z ochranářů. S touto situací už mi opravdu dochází trpělivost, **byla bych ráda, kdyby ochranáři měli dobré podmínky k práci – loď, elektřinu, platy. Velmi intenzivně teď o tom všem s Turtle Foundation jednáme.**

Skvělé bylo, že **15.3 přišla na ostrov Mataha klást vejce kareta pravá.** To už byla po třetí ta samá želva, nejdříve 15.2, pak 28.2 přišla znovu a teď 15.3. Paráda, snad se ze všech vajec vyvinou malé želvy a co nejvíce z nich přežije do dospělosti, aby pomohly obnovit populaci druhu kriticky ohroženého vyhynutím.

Zajímavá byla i **cesta ochranáře Kennyho na Jávu** do Sukabumi, zúčastnil se tu vládní akce, kde místní ochranáři představovali své centrum na ochranu mořských želv a popisovali svou práci.. Sdílení je dobrá věc, něco dělají dobře (přímá ochrana želv, vzdělávání, možnost adopce snůšek), něco bohužel špatně (malé želvy tu zavírají do bazénků, kde ztratí instinkt, jak se vrátit na pláž, kde se vylíhly; zakrní jim svaly; nenaučí se hledat potravu a většina z nich zemře na infekce či nepěči ochranářů). Kenny se jim snažil vysvětlit, že je lepší mláďata hned pustit do moře, bohužel se nesešel s pochopením. „Turisté, kteří nám platí za návštěvu centra, želvy rádi vidí“, řekli přímo. Tohle je další ukazatel, že **turista má ohromný vliv**, pokud navštívíte kdekoli na světě, želví centrum, kde budou mořské želvy držet v bazénech, žádejte prosím jejich vypuštění. Mořské želvy patří do moře a pokud nejsou zraněné a neléčí se, není důvod je držet v centru, kde jim pobyt víc škodí než prospívá.

V České republice stále pokračuje **výstava o želvách** na Veterinární univerzitě v Brně. Problémy mořských želv a to, jak jim pomoci, byly prezentovány i 18. a 19. 3. 2016 v Hradci Králové v Kongresovém centru ALDIS **v rámci projektu SUSO, na výstavě Stavba a zahrada**. V březnu vyšel v **Ekolistu** článek o úřadu biologů na Borneu, dozvíte se zde o výhodách i strastech téhle práce <http://ekolist.cz/cz/publicistika/reportaze/jake-je-to-byt-biolozkou-na-borneu-skvele-a-depresivni> a publikován byl i nový **teramagazín**, kde najdete kromě jiných zajímavých článků i rubriku Za želvami v Indonésii http://teramagazin.cz/soubory/archiv/2016/TERAmagazin_1_2016_F.pdf

Jsem ráda, že se mi v březnu podařilo zaučit novou kolegyni Iku, věřím, kluci, pokud se s donátory dohodnou a budou chtít v projektu pokračovat dál, spolu s ní všechno dobře zvládnou i beze mě. 1.4.2016 jsem odjela domů do ČR, možná na chvíli, možná na dlouho, nevím, potřebuji si od všeho odpočinout a rozmyslet si, co dál. Pokračovat v práci pro Turtle Foundation se mi bez zajištění dobrých podmínek pro mě i ochranáře dál nechce. Želvy mám ale ráda dál a i v jejich ochraně chci dál pokračovat. A když se chce, jde to. **Pro začátek budu pokračovat s osvětou. Jak jsem řekla, jsem teď v ČR, takže pokud byste někdo měli zájem o povídání o želvách, dejte mi vědět. Ráda zajdu do TV, rádia, knihovny, univerzity, ZOO, do škol, prostě kamkoli, s informováním veřejnosti hodně pomohou i články.**

Věřím, že zvyšování informovanosti má smysl, takže budu opravdu ráda, když se ozvete s jakýmkoli nápadem.

Mějte se zatím krásně, s pozdravem

Hana Svobodová

www.morskezelvy.cz

<http://www.facebook.com/pages/morskezelvy.cz/607230715971714?ref=ts&fref=ts>

